

EDINOST

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. — Dopolni se po pošiljavo uredništva. — Neprankirana pisma se ne prejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik: koševski list „Edinost“. — Tisk: tiskarna Edinost. — Telefon: uredništvo in uprava št. 11-57. — Naročnina znaša: za celo leto 60 K, pol leta 30 K, tri mesece 15 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 12 K, pol leta 6 K.

Posamezna številka za Trst in okolico 20 vin., zunaj 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 0 vin.; osmrtice, zahvale poslanice, vabila oglasi dnevnih zavodov mm po 50 v.; oglasi v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta 3 K. Mali oglasi po 8 vin. beseda, a manj pa 80 vin. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška Asiškega 20. — Poštouprav. račun 811.032

BOJI NA KOROSKEM.

Te vesti priložujemo po že objavljenem sklepu poročila.

Položaj Področice, Nemci v strahu.

JESENICE, 13. jan. ob 10. uri dopoldne. Nocoj je prišel na Jesenice na odmor nadporočnik Cvenkel, ki je peljal prvo legijo iz Ljubljane. Utrujen je zelo, sicer pa zdrav. — Med Jugoslovani in Nemci se vrše le male praske. Nemci ne napadajo več, marveč se jih polasča strah pred Jugoslovani in se počasi pripravljajo za umikanje.

Boji pri Vellkovcu.

LJUBLJANA, 13. jan. Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 13. t. m. ob 10 dopoldne iz uradnega vira. Včeraj ob pol 4 popoldne so napadli Nemci naše čete okoli Vellkovca v smeri Sv. Štefan severno proti Varpi vasi. Bili so odbiti. Danes ponoči so Nemci napadli naše predstraže pri železniškem in cestnem mostu pri Kamniku. Straža pri železniškem mostu se je umaknila pred nemško premočjo na desni breg Drave. Ob pol 6 zjutraj je bil zopet nemški napad na naše postojanke pri gostilni Rak zapadno od Vellkovca. Bili so zopet odbiti. Ob 9 zjutraj se je začel boj v smeri Krenovice-Vinograd, zapadno od Vellkovca, ki še traja. Naše izgube znašajo dosedaj 1 mrtve in 5 ranjenih. Galticjo, Železno kaplo in Sajkovo sedlo so zasedle naše čete.

Nemško prodiranje proti Železni Kapli.

JEZEPSKO, 11. jan. Sreči je pribežal znani rodoljub g. Tomo Olip po domače Maža iz Sel nad Borovljami gemkal ter izjavil, da so koroški Švabi in njihovi podrepaniki nemčurji zasedli naše Borovlje ter zmagajo pljani drveli v popolnem neredu proti narodni postojanki Sele. Tu so zajeli župnika Vavtija, obč. tajnika Lokana in dva kmeta Zupan in ostali kmetje so jo odkurili v smeri proti Obirškemu. Na svojem begu preko gora je dobil imenovan rodoljub v Kortah slučajno slovenskega učitelja Jekla iz Apač, ki je moral istotako ostaviti svoje mesto. Temu so že prej grozili s smrtjo, ako ga dobe. Pravijo, da je med drugimi umorjen tudi borovelski župnik Trunk. Koliko je resnice na tem, se nismo mogli dognati. (Op. ur.: Glasom zanesljivega poročila je ubežal Trunk v Tržiči) Kaj počne švabska druha! torej v tej gorski vasi, istotako ni znano. Vsekakor pa je iz tega razvidno, da postaja položaj v slovenskem Korotanu čimdalje resnejši. Sodimo, da je že cel Rož v rokah tolovajskih band in ako se jim ne postavimo ob dvanaesti uri v bran, utegnemo zasesti i Sondnji Korotan. Narod je obupan, ker mora pretrpeti toliko gorja s strani nemških tolv, ki ropajo in more, kamorkoli pridejo. Saj so nemčurji hujši od Švabov, kakor so bili svojčas janičarji grozovitejši od Turkov. Očividno se je začelo vse odslavljeno uradništvo proti Slovincem in ves brezposeln proletarijat je prijel za puškina kopita. Koroški že tretji mesec pričakujemo pomoči od svojih bratov onostran Kuravank. Vendar še nismo docela obupali. Naše oči zrejo še vedno v Vas, pričakujoč skoro izdatne pomoči. Zaraditega Vas kleče in s povzdignjenimi rokami nujno prosimo: Odzovite se v lastnem interesu našemu klicu da poženemo z združenimi silami naše sovražnike z naše rodne grude! Kri naših očetov in sinov kliče po osveti!

ZELEZNA KAPLJA, 11. jan. Danes so zapustili naš trg ter odšli preko Jezerskega vrha med drugimi župan in poštari Drobnič, tajnik belske občine Piskernik ter njegova sestra učiteljica. Na domu bivšega trškega župana Niederörfnerja so že priprave za dostojen sprejem roparskih Švabov v polnem teku.

BELA, 11. jan. Čujemo, da koroški Švabi že gredo preko Sel in Sašče zasesti Železno Kaplo ter reševati ondoto klico izpod jugoslovanskega jarmala.

Priznanje našim junakom.

LJUBLJANA, 13. jan. Ljubljanski korespondenčni urad poroča: II. vojno okrožje v Ljubljani je poslalo stotniku Martinčiču v Področici nastopno brzojavko: V imenu naše mlade narodne vojske čestitam Vam, gospod stotnik, in Vaši hrabri četi na junaškem odporu pri Področici. Ljubljanski pehotni polk in koroška legija, kakor tudi artiljerijski oddelki nadporočnika Gregorčiča so si pridobili s svojim junaštvom zahvalo domovine. — Za poveljnika II. vojnega okrožja: Ulmansky, podpolkovnik.

Priznanje čehoslovaške države.

HAAG, 12. jan. Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Holandski tiskovni urad doznava iz Bruselja, da je belgijska vlada uradno pripoznala vlado čehoslovaške republike.

Požun ostne Čehom.

BUDIMPEŠTA, 12. jan. Čeho-slovaški tiskovni urad poroča: Tudi vzbula intervju s predsednikom Masarykom o razmerju čeho-slovaške republike k vprašanju prihodnje regulacije meje velika senzacija. Masaryk je odločno izjavil, da ura zasedba Požuna sklenjena po ententi, obstati na vsak način. Gospodarska razmotrivanja, na katera se opira zasedba, se skladajo popolnoma z demokracijskimi načeli čeho-slovaške vlade. Požun je mesto, kjer prebivajo Nemci in židje poleg velike večine Slovanov. Kot prirodni trg in kot donavsko pristanišče vse okolice je Požun velepomembna za Čeho-slovaško republiko. Ogrska pridobi za to mnogo čeških občin, ki se bodo morale žalibog pripojiti Ogrski. Tudi rusinsko prebivalstvo, priseljeno za Romunsko, je sklenilo pripojitev slovaški republik.

Ententa proti Madžarom.

PRAGA, 13. jan. Čehoslov. tisk. urad poroča: Ententa je poslala ogrski vladi noto, v kateri ji sporoča, da se je v belgrijski pogodbi za premirje določila le južna demarkacijska črta. Severna demarkacijska črta ni bila ugotovljena in Čehi so upravičeni, da obdržijo začasno zasedeno ozemlje. Končna ureditev meja je pridržana mirovni konferenci. — Z ozirom na to, da nekateri budimpeštanski listi priložujejo ententi sovražna izjava, so zavezniški zahtevali, naj se uvede cenzura: tej zahtevi bo morala ogrska vlada ugoditi. Podrobnosti te zahteve se bodo do-

ločile v sporazumu s svobodnimi časnikarskimi organizacijami v Budimpešti.

Kabinetna kriza v Italiji.

RIM, 15. jan. Danes ob 7 zvečer se je vršil ministrski svet, na katerem so vsi ministri podali ministrskemu predsedniku Orlando svojo ostavko. Glavni vzrok krize tiči, kakor se zdi iz rimskih listov, v nasprotju med nazori zakladnega ministra Nitija z ministrskim predsednikom Orlando o državnih izdatkih. Vest o ostavki se je doznalo ob osmih zvečer in je pobudila veliko presenečenje. Sonnino se je sporočila vest o krizi brzojavno v Pariz. Orlando upa, da tekom jutrišnjega dneva reši krizo s pomočjo kralja, kateremu bo jutri (16. t. m.) poročal o stvari. Listi imenujejo že celo vrsto novih ministrov.

MIROVNA KONFERENCA.

PARIZ, 15. zvečer. Danes se ni vršila oficijelna seja mirovne konference. Popoldne se je vršila seja tajnikov štirih delegacij: amerikanske, angleške, francoske in italijanske, ki se je bavila z delno uredbo poslovnika za konferenco. Slo je tudi za vabila na prvo sejo mirovne konference. Vodstvo razprav se prepusti zastopnikom vevlasti. Sestavi se pet ali šest medzavezniških komisij, ki se bodo bavile s podrobnimi vprašanji. Zastopniki sodelujočih malih držav bodo sodelovali pri tozadevnih posebnih odsekih. Njihovi sklepi se predložijo zastopnikom vseh zedinjenih narodov v plenarnih sejah. Ta načrt je v veliki meri Wilsonovo delo. Za urejevanje poročil je določen odsek. — Jutri dopoldne se bo vršila zopet v ministrstvu zunanjih stvari seja ministrskih predsednikov in ministrov zunanjih stvari zavezniških in podrejenih vlasti v svrhu posvetovanja o poslovnem postopku na konferenci.

Na predvečer „miru“.

„Il Lavoratore“ presoja položaj na predvečer „miru“:

„Premirje je pri kraju. Bissolati je odstopil kot minister, da prižge luno. Italijanski svet, ki je želel vojne in hotel, se je sedaj, ko smo na predvečer miru, razdelil v dve vojski: eno, koncilijantno in umerjeno, načelovano od Bissolati, in drugo, nad vse močno in imperijalistično, ki jo vodi Mussolini. Nikoli se takega boja z besedami, sovražstva in žaljenja. Bissolati, včeraj še ljubljeneč, vitez brez madeža in strahu, je sedaj izdajalec in odpadnik. Mussolini, vrtočlavec, toliko oboževan in obsovažen, je politični pustolovec. Prijatelji različne politične vere, združeni včeraj v sveto zvezo proti socializmu, se danes prerokajo in si mečejo v lice očitanja vseh vrst. Proletariat pa stoji ob strani in gleda te ljudi, ki se peklensko bijejo z vojevitvijo srditostjo za Reko ali za Zader, za Brenner ali Split. Pa ne da bi se proletarijat ne zanimal za stvar: proletarijat ima svoj poseben lasten interes pri vseh narodnih in mednarodnih vprašanjih in se drži v oddaji, kor se ne da pritegniti v politični vrtilnež več ali manj nacionalističen, ki pozablja velike interese in pereče in odločilne probleme. Proletariat, tlačan od mizerije in potisnjen v brezposelnost, izmučen po dolgem trpljenju ter izčrpan od večnega stradanja, noče izgubiti časa v malih vprašanjih meja, ki jih imperijalisti vzdržujejo žive s peklensko spretnostjo, marveč gleda bolj visoko — bolj visoko obrača svoje oči in dalje preko gre njegova misel. Proletariat je vedel že pred vojno, proletarijat ve tudi danes, da vojna, da se narodna vprašanja ne morejo rešiti s pravico buržoazije, ki danes zapoveduje: narodno vprašanje je, ako gledamo globlje, problem resnične pravičnosti: ne more priti do rešitve v družbi, ki temelji na nepravičnosti. Mir, ki ga dobimo sedaj, le premakne narodno krivičnost, a jih ne odpravi. Mnogi zatirani bodo rešeni, a premočje ostanejo zatirani.

Mi vidimo: prijatelji od včeraj niso več prijatelji: narodi, ki so se včeraj stiskali roko, se danes gledajo sumljivim očesom, ali od zgoraj dol. Mir svobode, demokracije, narodne pravičnosti, samoodločbe, ki se je obetal, pošiljajo polagoma v podstrešje. Eni oporekajo londonskemu paktu, drugi ne priznavajo rimskega, zopet drugi se odkreajo Wilsona, ali nočejo čuti o zvezi narodov. Kdor drži dano besedo, kdor hoče resničnega miru, in ne miru sploh, kdor želi vroče, da naj se za vedno odpravi vsak vzrok in vsaka pretveza za vojno — se smatra za prodanca sovražniku.

Proletariat pozna to muziko in pozna to godbo — ne vedno muzikalično: že se zaveda, da nam tragedija vojne prinese — komedijo miru! Zato gleda bolj visoko: namesto, da bi se dal uslužiti malenkostnim vprašanjem, razpohovanim z veliko malicioznostjo in grdo hudobnostjo, se giblje, deluje in se bori za resnično vprašanje: za socialno vprašanje. Proletariat ve, da je edino v rešitvi tega vprašanja rešitev vseh drugih vprašanj. Gospodarska svoboda je mati vseh svobod, istotako kakor je danes gospodarsko suženstvo mati vsega suženstva. Je še nešteti vprašanj, ki se stavljajo proletarijatu: treba je izsiliti doslej odkrano pravico, treba je življenje spraviti v veljavno, treba je osamosvojiti — delo. Z eno besedo: treba je preobraziti ves svet — je tu cel razred, naištevnejši in najvitalnejši, ki hoče stopiti iz gence, osvobodivši se iz verig osvojačenega hlapčevstva. Po tel volji, ki je pomorila cvet človeštva, razdejala toliko zakladov, ki je potisnila v žalost toliko milijonov nedolžnih, začne nova vojna, pa naj bo mir, ki ga sklenejo vlade, tak ali tak. Kajti proletarijat ne gleda danes navzdol, kjer je vse laž ali blazno razburjenje: gleda v vis k veličastnemu solcu, ki oblagodari in odreši svet.

Iz jugoslovanskega sveta.

Ideal Jugoslavije. Polkovnik Milan Pribičević, načelnik ruske vojske v Zagrebu, priložuje v „Književnem Jugopod naslovom: „Naš ideal Jugoslavije“ članek, v katerem pravi med drugimi: „Naš ideal Jugoslavije ni bil

nikdar samo nacionalen, on je bil tudi kulturn in socialen. Naša Jugoslavija še ni dograjena. Ona je šele v stanju ustvarjanja. Svoboda in jedna država Slovencev, Hrvatov in Srbov sta samo podlagi, na katerih se ima zgraditi velika zgradba moderne, kulturne in socialne Jugoslavije. Napredno kmetsko prebivalstvo z čistimi udobnimi domovi in vasi z dobro hrano in veliko pismenostjo; urejena vprašanja vseh delavskih slojev, moderna in zdrava mesta, jaka železniška mreža, velika trgovin in naša industrija, na morju naše velike ladje, ki plovejo na vse strani sveta, jugoslovanska žena, dvignjena na stališče modernega časa in prava, visoko razvita narodna vzgoja, krepko razvita znanost in umetnost, kulturnost, blagostanje in zadovoljitev vseh potreb vsakega našega državljana, to je naš glavni cilj. Naš ideal Jugoslavije je naša država kot dostojen in vreden član družbe svobodnih, kulturnih narodov, ki bo vznikla iz krvi, prelite v tej strašni vojni. Naš ideal Jugoslavije je kot kamenit steber novega sveta, ki se ima roditi iz pokolja, katerega smo se udeleževali i mi.

O umoru v Seralevu je priložil „Slovenec“ daljši historijat, kjer dokazuje, da krivda na tej strašni tragediji pada na dunajske in madžarske oblasti. Na koncu gije: Dober teden dni po sarajevskem dogodku sem se peljal iz Ljubljane na Dunaj. Na Slovenskem je bilo še vse v črnih zastavah; ko je vlak pripeljal v nemške kraje, ni bilo nikjer več žalne zastave. Na Dunaju smo pa slišali, kar smo vedeli že poprej, da prestolonaslednik zadnja leta svojega življenja ni bil priljubljen. Očitati so mu versko mišljenje, očitali zakon s Čehinjo, s čimer je prišel brezdomno tudi v konflikt z dvorom. Koliko so ti specialni dogodi, ki smo jih skušali opisati, imeli oporo v krogih nemških in madžarskih nacionalcev in svobodnjemislecev, tega ne moremo tu preiskovati. Naj sklenem na odstavek z resumejem, ki je vanj kondenziral dr. Zibert svoja razmotrivanja: „Prestolonaslednik je bil zabljen v past in je padel kot žrtva madžarske jugoslovanske politike... Sedaj si pred očmi brezprimerno zlobo in hinavščino tistih, ki se jim je umor zgodil na veselje, pa so pričeli vojno proti onim, na katere so zvalili svojo krivdo! Potek in konec vojne sta odgovarjala poštenosti začetka... Do enega prepričanja je prišel vsakdo, kdor je opazoval razmere v Avstriji v zadnjih letih: da je bil bolni mož ob Donavi tako zrel za testament, da res ni najmanjšega vzroka za tako žalost. Nam so veliki lažniki in hinavci prikrivali njegovo onemoglost, a v odločilnem trenutku je bil mož tehtar in bil prelomek... Čim bolj se je pomikala bolezen bolnikova proti katastrofi, tem bolj so razni jerobiti hiteli grabiti njegovo premoženje; avstrijski nadvojvode in njih soproje so pri tem kot mišični sorodniki pridno sodelovali.

Nemška zaviljanja. Nedavno tega so se vršila v Ljubljani pogajanja med našo in avstrijsko vlado glede uvoza soli iz Avstrije. Sklenil se je dogovor, da odpusti Avstrija k nam določeno množino soli proti temu, da se ji da na razpolago pozojeno količino moke. Nemški pooblaščenec je izjavil, da mora ta odgovor še podpisati blagovno-prometni urad, ki ima v takšnih vprašanjih glavno in odločilno besedo. Nato se je bil poslal iz Ljubljane na Dunaj pooblaščenec, ki je imel nalogo z avstrijsko vlado skleniti končnoveljavno pogodbo glede soli. Tam je kompetentna oblast na enkrat zvišala svoje zahteve glede soli ter zahtevala kot kompenzacijo še 60 vagonov žita, 10 vagonov masti in 500 glav živine. Ta zahteva je bila tako gorostasna, da je naš odposlanec seveda ni mogel sprejeti, ker je docela izključeno, da bi mi mogli za sol dati takšno velikansko kompenzacijo, ko je vendar notorično, da i mi glede živil ne plavamo v izobilju. Dasi je torej bilo povsem jasno, da Narodna vlada takšne pogodbe ne more sprejeti, so vladni krogi na Dunaju vendarle enostransko podpisali to pogodbo in jo podali našemu delegatu z naročilom, naj jo ponese v Ljubljano v podpis naši vladi. Povsem naravno je, da naša vlada te pogodbe s takšnimi docela nesprejemljivimi zahtevami ni mogla in ni hotela podpisati. Takšna je torej bila stvar s soljo. Sedaj, ko je prišlo na dan, da berači nemška Avstrija sklicevaje se na silno bedo svojega prebivalstva, vsepovsodi živila, sama pa drugim ne privoščiti niti soli, si skuša avstrijska vlada pomagati z zaviljanjem resnice. Toda prikriti resnico, se ji vendarle ne bo posrečilo.

Roparstva nemških vojakov. V Beljaku se je dunajski volak, ki je odšel z nemške fronte, o postopanju Nemcev izjavil v neki gostilni sledeče: „Da halte ich nicht mit. Das ist ein Raubzug, aber keine Besetzung.“ Ta kritika odgovarja resnici. Nemški vojak in z njimi nahuškan nemški civilni elementi plenijo po Ziljski dolini tako, da ni nčesar varno bred njimi. Posestov gosp. Keršiča v Podklostru so skoro popolnoma izpraznili. Prebrskali so vso hišo, iskaje denarja. Pustili so samo tri prešice in pod smrtno kaznijo zagrozili gospodinj, da jih ne sme zaklati ali oddati, ker jih bodo zaklali sami; pač pa jih mora krmiti. Posebno po župniščih in po hišah, kjer so doma fantje Narodne straže, tako tudi na Brnci, plenijo. V župnišču na Brnci so prisilili kuharico, da mora od svojih zalog kuhati za nemške vojake. Tudi v Blocksteinu in v Šebnu pri gerentu Gastinu so vzeli živino in živila. V bližini Rožeka so oškodovali kmeta po domače Haberna. Ko so mu hoteli vzeti tudi konja, se je postavil v bran, nakar sta ga dva vojaka na mestu ustrelila. Pri Vošperniku v Dobravljah so zahtevali pišče. Ko je niso več dobili, so preobrili vso gostilno in se utaborili v hiši. Žene so popolnoma ustraševale. Tudi v St. Jakobu so ropali. Vse to izpričujejo očividci, ki so čuli pripovedovati v Beljaku. Omeniti je morda še, da so hoteli v Brnci med maso aretirati tamošnjega župnika. Slučajno je maseval neki vpokojeni drugi župnik, ki ga niso poznali in ki so ga radi tega pustili. Z ujetniki, ki so jih zajeli v Ziljski dolini, so ravnali grozno surovo. Jemali so jim vrhnje suknje in čevlje, tako da so morali hoditi deloma bosji po snegu. Suvali so jih med potjo in pretepali. Nekega stražmojstra je gnalo sedem nemških vojakov, ki so ga na poti tako zbijli, da je komaj hodil. Kakor se je bahal neki vojak od je nautrle, so pred in po napadu nemške vojake napojili

rumom, da so bili se bili divji. To postopanje ne krši samo najprejstvenih predpisov mednarodnega prava, ampak tudi sicer običajne, da so izgubili koroški Nemci vsak čim bolj za prihodnost in človeško sočustvo. Tako so ravno sicer sicer roparske talpe podpirali Turkov.

Razglas. V nekaterih krajih se »poklinali« letnikov 1895 do 1899 niso odzvali pozivu. Donosniki se bodo s sili prišli v vojaško službo ter bodo kot ubežniki najstrožje kaznovani po vojni postavi. Strogo bodo kaznovani tudi oni, ki dajejo tem ubežnikom potuho s tem, da jih imajo v stanju, jih hranijo, skrivajo ali jim prigravajo, naj ne odričejo v vojaško službo. Ljubljana, dne 12. prosinca 1919. Vojno dopolnilno poveljstvo Ljubljana.

Zigovanje bankovcev in prepoved njih uvoza. Obenem z zigovanjem (stemplanjem) je odredilo kr. ministerstvo v Belgradu, da se uvoz avstro-ogrskih bankovcev prepoveda. Kdor bi kršil uvozno prepoved, zakrivi tihotapstvo v smislu dobrotstvenega kazenskega zakona in bo strogo kaznovan. Skrbjeno je tudi za najstrožjo kontrolo na meji. Ker ni izključeno, da bo inozemstvo skušalo vtihtati bankovce s pomočjo domačinov, naj torej vsakdo, ki v neposrednem lastnem interesu odkloni odločno vse take ponudbe, ponudnika pa brezobzirno naznaniti finančnemu deželnemu ravnanstvu. Pomisliti naj tudi, kako zelo bi škodoval javnosti in končno posredno tudi samega sebe, ker se bo sveda izmenjalo dvoječasno bankovce za dokaj slabši kurz, če se inozemstvu posreči spraviti v promet večje svoje. Počistila, ki si morejo preskrbeti potrebna plačilna sredstva le potem nakazila iz inozemstva, naj se zglašijo v poverjenstvu za finance, ki je pooblaščen, dovoliti izjeme oziroma prepovedi. Utemeljene prošnje se niti v teh, niti v drugih podrobnih slučajih ne bodo reševale ozkosrdno. Nakazila manjših svot iz inozemstva so itak prosta. To velja zlasti za pošto nakaznice in nakaznice poštnih hranilnice do 2000 kron, za višje svote je pač treba potrdila finančnega deželnega ravnanstva. Izvoza bankovcev in nakazil v inozemstvo se navedene naredbe sploh ne tičejo.

Knezoški Mihael Napotnik. »Jugoslavij« poročajo iz duhovniških krogov: Knezoški Mihael Napotnik, ki je postal po svojem zatrdilu škof lavantinski po milosti in usmiljenju božjem, v resnici pa le, ker je bil dvorni kapelan na Dunaju in ker ga je priporočil za to mesto njegov prednik škof Stepišnič, je bil od prvega dneva svojega škofovanja slab Slovenec in tem večji priljubljenec, kar je nemškega, to je: bil je nemški in je tak ostal do današnjega dne. Vsako leto je vabil na cesarjev rojstni dan k sebi nemškega škofa mariborskega, ki je napotnik s takojšnim in samopojem ter vsakokrat izpregovoril napitnico cesarju. Te svoje neokusne napitnice je objavil v knjigi: »Gebet dem Kaiser, was des Kaisers ist«. Ta duševni »umotvor« dovoli jasno kaže, da je napotnik izključeno, da bi se kdaj mogel Napotnik izpremeniti iz črno-zlatega škofa v jugoslovanskega vladiko. Ko je napotnik l. 1914. vojna in je z njo nastopilo preganjanje duhovnikov od vojaške in civilne oblasti, — saj je imel v grške zapore 19 spodnještajerskih duhovnikov, ki so jih medpotoma nemški terti in pljuvali, — je to reveže, izmed katerih ni bil nobeden obsojen, imenoval škof Napotnik »falote«, kakor bi bili oni zakrivi, da ni dobil k svoje 25letnici visokega, že težko priakovanega cesarskega odlikovanja. Lavantinski ordinarij je pisal seve nemško enemu izmed teh brez vsake obravnave iz zapora izpuščenemu duhovniku: »Če se čuhte nedolžnega, je vam vsaki čas prosto, da nastopite dokaz sodniškim potom«. Torej duhovnika, ki mu niti toliko razpelo, krvočno vojno sodišče v Gradcu ni moglo dokazati najmanjše krivde, je mariborski ordinarij tako brezsrčno nahrnil. Da mora dotični duhovnik sedaj služiti svoji visoki naobrazbi in izredno plemenitemu znanju, tičati vedno v zakotni fari, je jasno; boljše župnije dobivajo, če je to odvisno od škofa, le kleeplazci. Ko je bivša avstrijska vlada upeljala javne golufije: vojna posojila, ji je škof Napotnik v dolgovoznih pastirskih listih toplo priporočal in klical ogeni in žveplo nad one, ki bi ne podpisovali vojnega posojila. Mnogo, nepopisno veliko je zakrivil na račun kmetov s svojimi višepastirskimi priporočili v prilog vojnega posojila. Ko je »krščanska« Avstrija zaslegla znoje in bakrene cerkvene posode, ni imel »katoliške« škof Napotnik niti besedice na svojem, drugače tako dobro tekočem jeziku, da bi branil ta cerkveni rop, nasprotno, celo naročal je strogo župnim uradom, naj vse oddajo, kar zahteva država od cerkve. Zvonovi so romali v judovske tovarne, v zameno so prišle obilnice cerkvenega posojila, ki so sedaj še manj vredne kot tosični pepir. Vsako škodljivo vladno odredbo je škof Mihael potem ordinarijata toplo priporočal. Cesarske slavnosti v vojnem času je naročal župnim uradom slovesno obhajati, še bolj kakor Božič in Veliko noč. — Če je prišel na svet kar nov ljudski krivos — habsburški načelovoda, se je že moral peti: Te Deum laudamus! Tisti škof Napotnik, ki je leta 1917. okregal nekega župnika, ker ni razobesil cesarske zastave ob priliki birne, pa ni letos hotel okrasiti svoje palače ob dnevu narodnega slavlja v Mariboru, dne 15. dec., ko je praznoval celo tisočletje teptani slovenski rod svoje vstajenje. Tisti škof Napotnik, ki je vedno pustil tuliti po cerkvi neokusno cesarsko pesem, ne pusti prepevati sedaj v cerkvi naše narodne himne: Lepa naša domovina. Tisti škof Napotnik, ki je v teku vojne imel 18 volnih pobožnost, ali bolje rečeno vojnih hujškaril, ni smatral truda vredno, da bi bil imel 15. decembra 1918 sam pridigo in slovesno mašo v mariborski frančiškanski cerkvi. Naša Jugoslavija ne rabi takega slovenskemu narodu nasprotnega škofa na svojih tleh; saj ima lavantinska škofija dovolj zmernih narodnih duhovnikov, ki so vredni, da zasedejo škofovski sedež, na katerem je slovenskemu narodu v prid deloval nepozabni vladika Slomšek. Naj nam torej ne imenuje več škofov nemški Solnograd, največ slovanski Belgrad. Gospod škof Napotnik pa naj po zgledu praškega nadškofa Huya zapusti sedež, na katerem ga ne mara več ne slovenski narod, ne slovenska duhovščina.

Begunske pozdrave pošiljajo drugim koroškim sotrpinom, razkropljenim po Kranjskem, sledeči, ki so v vetru in dežju, po snegu in ponoči utekli čez Ljubeli nemškim nasilnostim in se nahajajo večinoma v Trzinu: Lind, Borovnik s sinom Tinetom, Janez Kvančnik, dr. Klemen B., dr. Wieser Jožef, Stefan Job s soprogo, Valentin Lauskar, Blaž Koprivnik s sinom

Blažem, Jolij Mater, Partij Ljupel, dr. Mišč, Blažer I., duhovnik: Trunk, Stare, Fugger, Kofler, Kandut, Ljupel. Jugoslovanski častniki, ki so bili zajeti od Italijanov v Trentinu in se nahajajo v trdnjavi San Felice v Veroni. I. skupina: Hrvatje: Guričić, major; Ujević, kurat; Božić, kapetan; Bežić, nadporočnik; Schmidt, nadporočnik; Zesto, oficijal, poročnik; Ribarić, Opalko, Jordan, Šober, Matković, sanitetni poročnik, Strižić, Purtinger, Gruber, praporščak; Zudenigo, Vonweiller, Ribarić, Desat, Burić. — Slovenci: Sernec, major; Beuk, intendat; Cvetnić, kapetan; Savelj, kurat; nadporočnik Zivić, Dular, poročnik; Pečnik, Vrečko, Hrovatin, Treo, Kurent, Uršić, Rechar, Kristan, praporščak; Korenini, Eržen, kadet aspirant Ivo. — Srbi: Jovanović, praporščak, kurat; Ispirović, oficijal; Jovanović, praporščak. Druga skupina: Stotnik Skarja Ivan, Ljubljana, Tel. Adj. Holz Rudolf, Ptuk Nadpor. Detiček Miroslav, Celje; Gozdanov Simon, Bičlovat; Filipović Božidar, Zagreb; Dužnik Lj. Postojna; Zagar Ivan, Kamna Gorica; Pernic Miroslav, Nadzdravnik dr. Stojan Dedić, Dalj; oficijal Milešić Slavko, Sisak; poročniki: Obreza Ciril, Zagorje; dr. Knežević Fedor, Pančevo; Sinkovec Miroslav, Ljubljana; Ivančević Spiro, Makarska; Sattler Julij, Križevci; Tusar Jožef, Zagorje; Moder Anton, Ljubljana; poročniki: Fuchs Hinko, Vel. Gradiska; Deprato Anton, Pulj; Pavličin Rudolf, Zagreb; Ivetić Vuko, Kotor; Benedičić Franc, Zelenik; praporščaki: Sturm Jejinke, Ljubljana; Ivančević Alex., Elemir; Gabršček Jožef, Tolmin; Trnovac Franc, Gorica; Jerkić Josip, Gorica; Berce Lojze, Dravograd; Potokar Ivo, Radomlje; Grničić Veljko, Obrenovac; Ocvirk Lojze, Celje; Mačkic Nikola, Slav. Brod; Radeč Franc, Celje; nadporočniki: Pokorn Ivan, Skofja Loka; Petraš Božo, Outrata Franjo, poročnik Gorup Aleksander, Reka; Blerman Iso, Laska; Vekoslav, Lekar, ski asist. Milč Karl, praporščak Bežek Jožef, aspiranti: Oravec Emil, Czeković Franjo, Nanut Josip.

Zglasitev bivšega avstrijskega vojaštva.

Gubernijska oblast je izdala potom nalepljenja po cestnih vogalih naslednjo

naredbo:

1. Iz zdravstvenih razlogov ter razlogov živilske preskrbe in v prid porastu življenja v mestu se morajo od 20. januarja 1919 dalje vsi v mestu Trstu bivači bivši avstrijski vojak zglasiti na Gradu pri Sv. Justu, kjer prejme obrazec, katerega morajo vrniti izpolnjenega istemu uradu tekom 48 ur.

Zglasitev se mora izvršiti od 20. do 28. januarja 1919 in sicer v naslednjem redu:

20. januarja z začetnicami A in B, 21. januarja z začetnicami C in D, 22. januarja z začetnicami E do F, 23. januarja z začetnicami G do K, 24. januarja z začetnicami L in M, 25. januarja z začetnicami N do O, 26. januarja z začetnicami P do S, 27. januarja z začetnicami T do W, 28. januarja z začetnicami X do Z vsakokrat od 9 do 11 dop. in od 3 do 6 pop.

2. Po tej zglasitvi morajo imenovani bivši vojak prijaviti kr. kvesturi vsako izpremembo svojega bivališča.

3. Kršitelji te naredbe kaznuje vojno sodišče v Trstu z navadnim zaporom do dveh let in globo do 2000 lit. Trst, 15. januarja 1919.

Aprovizacijske stvari.

Rumeno izkaznice za kondenzirano mleko.

V soboto, 18. t. m. se prične razdeljevanje rumenih izkaznic za kondenzirano mleko (za otroke). Stranke naj pridejo v izkazniški urad v ul. della Valle št. 3 s staro izkaznico. Izkaznice se bodo razdeljevale po naslednjem redu: v soboto, 18. t. m., od 8 do 12 št. 1—1000, od 3 do 5 št. 1001—2000, v ponedeljek, 20. t. m., od 8 do 12 št. 2001—3000, od 3 do 5 št. 3001—4000. Lastniki izkaznic št. 1—2000 naj kupijo tedenski odmerk (V. teden) pred zamenjavo izkaznic. Priporočila se strankam, da naj pridejo po nove izkaznice samo ob določenih dneh in določenem času, ker se drugače brez obzira zavrnejo.

Domače vesti.

Nedostavljiva priporočena pisma. Poštno ravnanstvo nam je dostavilo seznam inšesca decembra 1918. l. pri tržaškem poštnem ravnanstvu odprtih, ker nedostavljivi priporočeni pism. Stranke si ogledajo seznam lahko na pošti. Izmed znanih imen naj navedemo: Pisma odana v Trstu: Fran Florić, Pula; S. Godina, Szekesfehervar; Ivan Gerk, Komenburg; Albin Zalaznik, Inomost; Mate Vidović, Split; Andrej Korenčan, Pula; Gustav Zerial, Pula; Ivan Brodiak, Maribor; Ivan Kariž, Spital; Eric Meurville, Ljubljana; Karel Gruičić, Savski Marof; Anita Kuhar, Bičlovat; Jaroslav Parik, Budjovce; Marija Brozović, Ogulin; Neža Kos, St. Ootard; Juraj Gasparić, Sisak. — V Krmini: Narodni Svet, Ljubljana. Odpošiljatelji dolo pisma na glavni pošti proti izkazu s predajnim potrdilom.

Mestna zastavljavnica. Danes, v petek, se bo prodajalo na javni dražbi pohištvo in razni drugi predmeti.

Kdo ve kaj? Bivši vojni ujetniki, ki so se nahajali v ruskem ujetništvu v Omsku (Sibirija) in bi vedeli kaj o enoletnem prostovolcu Pavlu Faganellu, se naprošajo da bi sporočili, kar vedo: rodbini Ivan Faganelli v Mirnu pri Gorici.

Pevsko društvo »Kolo« priredi v nedeljo 19. t. m. svoj deveti večer v dvorani Konsumnega društva v Rojani s sledečim sporedom: A. Medved: »Prošnja«; »Oj djevolko«; Dav. Jenko: »Što čutiš Srbine tužni«, »O mraku«; Aškerc: narodne: »Nocoj je res en lep večer«, »Z veseljem srcem voščim«, »Kako ozke so stezice«, N. Sosič: »Jožefov plašč«, šaljivka v enem dejanju, Iv. B.: »Kmet in fotograf«, šaljiv prizor Po sporedu srečanje in prsta zabava. Začetek točno ob 8 pop. Vstopnina 1 K za osebo, preplačila se livaležno sprejemajo. Poskrbljeno je tudi za dober prigrizek. Postrežba točna, cene zmerno. Vabljeni so vsi prijatelji društva.

Češko Budlevička Restavracija (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte). Slovenska postrežba in slov. jedilni listi.

MALE OGLASI

Učitelj v pohoju bi poučeval otroke v mestu ali v sv. Ivanu. Vodopivec, sv. Ivan 628.

Tapeznik sprejema vsako delo, tudi na dom. Barriera 3241 14. l., vr. 9.

Slovenska gospodična, bolniška strežnica, žel. služba pri bolniku ali za hišno pri zdravniku, govori italijansko in nemško. Ul. Ceppa 18, od 10 4 pop. 3238

Prodaj lepa zakonska soba, Ul. dell'Orto 6, l. 3239

Onda se v najem prazna ali meblirana soba. Ulica Alcardi 325, III. levo.

Profu se biše v Skoklj, voda: plin, 7 sob s parketi, vrt približno 300 sežajev, laparaged, ob cesti, za 40.000 K, saldo 20.000 K. Kavarna Commercio, Kavčič, 3237

Priročnega učenca, pod dobrimi pogoji, iscem. I. Cibr 3232

Prijetan vdova išče prazno sobo v sredini mesta, v priležnosti ali prvem nadstropju. Ponudba na lra. odd. pod »Vdova«. B 50

Prodajam vino po 6 K. Večje množ. — Petronio 2, 3204

ZAHVALA.

Za vsestransko izkazano sočutje ob prebriski izgubi našega nepozabnega

Ivana Boben

izrekamo tem potom svojo iskreno zahvalo gospodom načelnikom drž. železnice ter vsem onim, ki so blagega pokojnika sprejeli k večnemu počitku.

TRST, 16. januarja 1919.

Zalujoča soproga in ostali.

Zobozdravnik Dr. Mratek

Trst — Corso 24 — I. n. — Trst.

Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop.

Brezbolno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Tečaj za risanje in slikanje za začetnike

odprt od 15. januarja 1919 naprej.

Pojasnila in vpisovanja od 9 do 12 v ul. San Francisco d' Assisi št. 4 (druga stopnica), IV. n., vr. 22.

V. Rendić.

Zlato, srebro in dragulje

kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna A. Povh, v Trstu, Barriera vecchia 3.

Zobozdravnik DR. J. ČERMAK

v Trstu, ul. Gioachino Rossini 12 vogel ul. delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje

Umetni zobje. Umetni zobje.

Semena

vseh vrst in v vsaki množini

kupuje in prodaja trgovina Sever & Komp.

Trst, Via delle Poste 1.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar. Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spada dajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

100 v lirah in kronah po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —